

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Dienst Wegverkeer (RDW) hem heeft aangesproken op het ontbreken van een geldige APK en een geldige verzekering voor de auto met kenteken XX-XX-XX die in 1998 total loss is gereden.

Beoordeling

Algemeen

Voor een auto, motor, bromfiets of een aanhangwagen van meer dan 3500 kilo moet degene op wiens naam het kenteken staat (verder: de kentekenhouder) aan een aantal voertuigverplichtingen voldoen. Zo moet voor een auto die ouder is dan drie jaar een geldige APK aanwezig zijn en moet elk voertuig tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd zijn (zie Achtergrond, onder 1. en 2.). Daarnaast moet voor een auto, motor of aanhangwagen, tot deze 25 jaar oud is, motorrijtuigenbelasting worden betaald.

Door schorsing van de geldigheid van het kentekenbewijs komen deze verplichtingen voor een voertuig te vervallen zolang de schorsing duurt en het voertuig zich niet op de openbare weg bevindt (zie Achtergrond, onder 1. en 2.).

Als aan één van de voertuigverplichtingen niet wordt voldaan, is dat strafbaar (zie Achtergrond, onder 1. en 2.).

De RDW beheert het kentekenregister, het verzekeringsregister en het APK-register. Door registervergelijking kan de RDW vaststellen of door de kentekenhouder voor een bepaald kenteken aan de voertuigverplichtingen is voldaan. Deze registervergelijking vond in het verleden steekproefsgewijs plaats. Als voor een bepaald kenteken niet aan de voertuigverplichtingen werd voldaan, ontving de kentekenhouder een brief waarin dit werd meegedeeld. De aangeschrevene had dan de gelegenheid om te reageren en eventueel aan te tonen dat het bewuste voertuig niet meer in zijn bezit was, of dat wel aan de voertuigverplichtingen was voldaan.

Vanaf 2007 vindt er 100% controle plaats. Daarbij werd er vanaf juli 2007 voor de APK-overtredingen geen voorafgaande brief meer gestuurd door de RDW.

Een aantal personen werd na een periode van vele jaren geconfronteerd met een boete vanwege het ontbreken van een geldige APK voor een voertuig dat zij niet meer in hun bezit hadden. Op verzoek van een betrokkene werd de kentekenregistratie vervolgens beëindigd, maar de opgelegde boete bleef in stand. De RDW stelde zich op het standpunt dat het kenteken op de datum waarop de overtreding werd geconstateerd nog wel op naam van betrokkene stond.

Nadat voor deze gang van zaken in de media aandacht was gevraagd en naar aanleiding van interventies van het Juridisch Loket en de Nationale ombudsman, verzocht de RDW in een aantal gevallen aan het openbaar ministerie om correctie van de beslissing, waarna de boete voor betrokkene kwam te vervallen.

In een aantal gevallen waarin de RDW van mening is dat er geen aanleiding was om een correctieverzoek te doen, stelde de Nationale ombudsman nader onderzoek in. Het geval van verzoeker is er daar één van.

I. Bevindingen

1. Verzoeker ontving eind augustus 2007 een brief van de RDW. De RDW liet hem weten dat in de registers op 18 juli 2007 geen verzekering voor zijn auto stond vermeld. Van verzoeker wilde de RDW graag weten of dat juist was.

Verzoeker ontving half september 2007 ook een brief van het Centraal Justitieel Incassobureau (verder: CJIB). In die brief werd hem meegedeeld dat voor zijn auto geen geldige APK aanwezig was en dat hij hiervoor een boete kreeg.

2. Verzoeker schreef vervolgens een brief aan de RDW en aan het CJIB. Hij legde uit dat hij de auto al tien jaar lang niet meer in zijn bezit had. Zijn broer had met de auto een ongeluk gehad in januari 1998. Toen had de politie het kentekenbewijs meegenomen en de sloper de auto afgevoerd. Hij verzocht de RDW de auto uit het kentekenregister te halen.

3. De RDW liet hem op 8 oktober 2007 weten dat uit de gegevens bleek dat het kenteken op naam van verzoeker stond. Toen de auto in 1998 total loss was gereden, had de politie kentekenbewijs deel I ingenomen. Hij had toen deel II en het overschrijvingsbewijs dus zelf nog in bezit en had daarmee de geldigheid van het kentekenbewijs kunnen laten schorsen of hij had van het sloopbedrijf een vrijwaringsbewijs moeten vragen.

Omdat hij dat niet gedaan had, stond hij nog als kentekenhouder geregistreerd en bleef hij aansprakelijk voor het niet nakomen van de verzekeringsplicht. Daarom droeg de RDW de zaak over aan het CJIB.

De RDW nam het verzoek om beëindiging van de kentekenregistratie wel in behandeling. Per 16 oktober 2007 werd de auto als gedemonteerd geregistreerd.

4. Het bezwaar van verzoeker tegen de boete vanwege het ontbreken van een geldige APK en van een geldige verzekering werd afgewezen. Hij kreeg te maken met invorderingsmaatregelen en een deurwaarder. Hij zag zich genoodzaakt een advocaat in te schakelen om de invordering tegen te gaan.

Dat was voor hem reden om bij de Nationale ombudsman te klagen.

5. De Nationale ombudsman vroeg de RDW of er aanleiding was om voor beide zaken correctieverzoeken te doen bij het OM.

De RDW zag daar geen aanleiding toe. De auto van verzoeker was na het ongeval in 1998 door de politie bij de RDW aangemeld wegens zware schade. Dat betekent dat de auto door de eigenaar moest worden aangeboden op een keuringsstation van de RDW voordat er weer mee mocht worden gereden. In het register wordt in dat soort gevallen de aantekening WOK (Wachten Op Keuren) geplaatst. De RDW vond dat verzoeker er zelf voor had moeten zorgen dat hij een vrijwaringsbewijs kreeg van het sloopbedrijf. Hij had daar niet voor gezorgd en daardoor stond het kenteken nog op zijn naam en bleven de voertuigverplichtingen gelden.

6. De Nationale ombudsman besloot nader onderzoek te doen.

Tijdens dit onderzoek liet de RDW weten dat het voertuig in 1998 door de politie was gemeld. De politie bekijkt bij een ongeval of de betrokken auto nog aan het verkeer deel kan nemen. Als dat niet het geval is, neemt de politie kentekenbewijs deel 1A in, geeft de houder van het kentekenbewijs een ontvangstbewijs en meldt de aanbevolen keuring en de inname aan het kentekenregister. Als er zware schade is, moet het voertuig op een keuringsstation van de RDW worden gekeurd.

De WOK-status was in dit geval op 2 januari 1998 geplaatst door het regiokorps Utrecht. De RDW had geen kentekenbewijs ontvangen.

7. Als er een WOK-status is geplaatst, stuurt de RDW een brief aan de kentekenhouder. In die brief staat dat betrokkene het voertuig moet laten keuren en dat de voertuigverplichtingen van kracht blijven. Zolang de kentekenhouder niet reageert en het voertuig niet laat keuren, blijft het kenteken ongeldig en ziet de RDW geen aanleiding voor een rappel. In 1998 werden de brieven geautomatiseerd uitgeprint en werd er nergens geregistreerd of een brief verzonden werd. Er kan niet met 100% zekerheid worden vastgesteld dat de brief aan verzoeker daadwerkelijk is geprint en verzonden. De RDW achtte wel aannemelijk dat de brief was verzonden, omdat de WOK-status was geplaatst en de vervolgstap dan altijd het geautomatiseerd printen van de brief was.

8. De RDW gaf verder aan dat het tijdsverloop tussen het laatste bericht van de RDW aan verzoeker in 1998 en de berichten in 2007 geen invloed heeft op de beoordeling van de beslissing om de geconstateerde overtredingen ter vervolging door te sturen aan het CJIB en het Openbaar Ministerie. Verzoeker is tot 16 oktober 2007 kentekenhouder geweest en in die hoedanigheid was hij aansprakelijk voor het niet nakomen van de voertuiggebonden verplichtingen. Bij brief van 29 augustus 2007 is verzoeker in de gelegenheid gesteld om aan te tonen dat het voertuig op 18 juli 2007 wel verzekerd was. Verzoeker heeft in reactie daarop laten weten dat deze auto al tien jaar niet meer verzekerd was.

9. Verzoeker liet tijdens het onderzoek nog weten dat de beslissing over de APK-boete inmiddels was ingetrokken. De procedure over het ontbreken van een geldige verzekering was nog niet afgerond.

II. Beoordeling

10. Het redelijkheidselement houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan gehouden kan zijn een burger de gelegenheid te bieden een verzuim te herstellen alvorens tot beboeting van een overtreding over te gaan.

Van een dergelijke situatie kan sprake zijn, als het bestuursorgaan gedurende een lange periode niet tegen de overtreding heeft opgetreden en er door de overheid in de tussentijd geen signaal is afgegeven waaruit de burger had kunnen afleiden dat er sprake was van een overtreding.

11. De RDW achtte het aannemelijk dat de auto was gesloopt en heeft inmiddels de kentekenregistratie gewijzigd. De RDW vond echter dat verzoeker zelf actie had moeten ondernemen om die registratie te wijzigen en nu hij dat niet eerder had gedaan tot de datum van wijziging, verantwoordelijk was gebleven voor de voertuigverplichtingen.

Uit de informatie is gebleken dat de politie in 1998 deel I van het kentekenbewijs heeft ingenomen en aan de RDW heeft gemeld dat een keuring van de auto op een keuringsstation van de RDW noodzakelijk was. In de registers van de RDW was de melding Wachten Op Keuren opgenomen. De auto was na het ongeval gelijk door een sloopbedrijf afgevoerd. Verzoeker heeft toen gedacht dat hiermee alles afgehandeld was.

De RDW heeft weliswaar aangegeven dat er standaard na een WOK-melding een brief aan de kentekenhouder wordt gestuurd, maar heeft niet voldoende kunnen aantonen dat een dergelijke brief aan verzoeker is verzonden. Verzoeker heeft aangegeven dat hij zo'n brief ook niet heeft ontvangen en er is evenmin een rappelbrief verzonden.

Ook in de jaren na 1998 heeft verzoeker niets van de RDW of een andere overheidsinstantie gehoord waaruit hij af had kunnen leiden dat hij nog als kentekenhouder geregistreerd stond en voertuigverplichtingen overtrad.

Pas in 2007, meer dan negen jaar na het ongeval en na het invoeren van de Wok-status, vernam verzoeker dit voor het eerst van de RDW.

Het is aannemelijk dat verzoeker in de veronderstelling verkeerde dat hij niet meer als kentekenhouder voor deze auto geregistreerd stond en hij heeft gedurende meer dan negen jaar geen enkel signaal van de zijde van de overheid ontvangen waaruit hij af had

kunnen leiden dat hij nog wel als zodanig stond geregistreerd. Onder die omstandigheden acht de Nationale ombudsman het in strijd met de redelijkheid om de gegevens over het ontbreken van een verzekering en APK voor het voertuig ter beboeting naar het CJIB en Openbaar Ministerie door te sturen.

De Nationale ombudsman acht de gedraging niet behoorlijk.

Dit vormt aanleiding tot het opnemen van een aanbeveling in dit rapport

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Wegverkeer (RDW) te Zoetermeer, is gegrond wegens strijd met het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman beveelt de RDW aan om zich (na overleg met verzoeker) in te spannen om een eventueel nog lopende invordering stop te zetten en om door verzoeker gemaakte kosten inzake de invorderingen te vergoeden.

De RDW liet in reactie op de aanbeveling weten dat de procedure rond het ontbreken van een verzekering voor de auto op 10 juli 2008 is geseponeerd. Voorts liet de RDW weten bereid te zijn de advocaatkosten van verzoeker te vergoeden

Onderzoek

Op 8 mei 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Zeist, met een klacht over een gedraging van de Dienst Wegverkeer (RDW) te Zoetermeer.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directie van de Dienst Wegverkeer (RDW), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directie van de Dienst Wegverkeer (RDW) verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de RDW gaf aanleiding het verslag te wijzigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. brief van de RDW aan verzoeker van 29 augustus 2007;
2. brief van het CJIB aan verzoeker van 17 september 2007;
3. ongedateerde brieven van verzoeker aan de RDW en het CJIB;
4. brief van de RDW aan verzoeker van 8 oktober 2007;
5. brief van de RDW aan verzoeker van 16 oktober 2007;
6. e-mailbericht van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 8 mei 2008;
7. e-mailbericht van de RDW aan de Nationale ombudsman van 30 mei 2008;
8. brief van de RDW aan de Nationale ombudsman van 20 augustus 2008;
9. brief van de RDW aan de Nationale ombudsman van 24 oktober 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet 1994 (wet van 21 april 1994)

Artikel 72:

"1. Voor een motorrijtuig of een aanhangwagen, waarvoor een kenteken is opgegeven dan wel dient te zijn opgegeven, dient een keuringsbewijs te zijn afgegeven.

2. Het keuringbewijs dient:

- a. de voldoen aan de bij ministeriële regeling vastgestelde eisen inzake inrichting en uitvoering,

- b. zijn geldigheid niet te hebben verloren, en

c. behoorlijk leesbaar te zijn.

3. Voor overtreding van het eerste lid en het bepaalde bij of krachtens het tweede lid zijn aansprakelijk:

a. voor zover het betreft een motorrijtuig, de eigenaar of houder, alsmede in het geval dat met dat motorrijtuig over de weg wordt gereden, de bestuurder, en

b. voor zover het betreft een aanhangwagen, de eigenaar of houder, alsmede in het geval dat de aanhangwagen met een motorrijtuig over de weg wordt voortbewogen, de bestuurder van dat motorrijtuig."

Artikel 73, eerste lid en tweede lid aanhef en onder a.:

"1. Artikel 72 geldt niet indien:

a. voor het motorrijtuig of de aanhangwagen ter zake van een keuring die ingevolge een andere dan deze wet is voorgeschreven en blijkens aanwijzing bij ministeriele regeling ten minste een controle inhoudt op de eisen, bedoeld in artikel 75, eerste lid, onderdeel a, een keuringsdocument waarvan de geldigheidsduur niet is verstreken, is afgegeven, dan wel

b. de geldigheid van het voor het betrokken voertuig afgegeven kentekenbewijs is geschorst overeenkomstig paragraaf 6 van hoofdstuk IV.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan onder daarbij te stellen voorwaarden worden bepaald dat:

a. artikel 72 niet geldt voor motorrijtuigen en aanhangwagens zolang gerekend vanaf het tijdstip waarop deze voertuigen voor het eerst op de weg zijn toegelaten, nog geen bij algemene maatregel van bestuur te bepalen termijn is verstreken, die voor verschillende groepen van voertuigen, alsmede voor voertuigen die voor, onderscheidenlijk na een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen tijdstip voor het eerst op de weg zijn toegelaten verschillend kan worden vastgesteld; bij algemene maatregel van bestuur kan nader worden bepaald op welk tijdstip een voertuig geacht wordt voor het eerst op de weg te zijn toegelaten."

Artikel 177, eerste lid:

"1. Overtreding van:

a. de artikelen 5, 9, achtste lid, 10, eerste lid, 36, eerste tot en met vijfde lid, 40, eerste lid, 60, eerste en tweede lid, 70a, tweede lid, 70i, eerste en tweede lid, 72, eerste en tweede lid, 107, eerste en tweede lid, 110, 110b, 124, vierde lid, 130, tweede lid, 132, vijfde lid, 150, tweede lid, 160, 164, eerste lid, 165, eerste lid, 166, eerste lid,

b. het bepaalde ingevolge de artikelen 57, derde lid, 70i, derde lid en 131, derde lid, onderdeel b,

c. de in artikel 4, tweede en vijfde lid, bedoelde regels voor zover niet begrepen in artikel 176, derde lid, en,

d. het bepaalde krachtens deze wet, voor zover die overtreding uitdrukkelijk als strafbaar feit is aangemerkt,

wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie."

2. Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (wet van 30 mei 1963)

Artikel 2, eerste tot en met derde lid:

"1. De bezitter van een motorrijtuig en degene aan wie het kenteken voor een motorrijtuig is opgegeven, zijn verplicht voor het motorrijtuig een verzekering te sluiten en in stand te houden welke aan de bij en krachtens deze wet gestelde bepalingen voldoet, indien dat motorrijtuig op een weg wordt geplaatst of daarmee op een weg wordt gereden, indien buiten een weg met dat motorrijtuig op een terrein aan het verkeer wordt deelgenomen of indien voor dat motorrijtuig een kentekenbewijs is afgegeven.

2. In afwijking van het vorige lid rust de verplichting tot verzekering niet op de bezitter, maar op de houder die:

a. het motorrijtuig op grond van een overeenkomst van huurkoop onder zich heeft, of

b. het motorrijtuig in vruchtgebruik heeft, of

c. anderszins het motorrijtuig, anders dan als bezitter, tot duurzaam gebruik onder zich heeft.

3. De verplichting tot verzekering met betrekking tot een motorrijtuig waarvoor een kentekenbewijs is afgegeven, wordt opgeheven, indien het motorrijtuig buiten gebruik wordt gesteld en gehouden door plaatsing daarvan buiten een weg, gevolgd door een door de verzekeraar overeenkomstig artikel 13 aan de Dienst Wegverkeer, bedoeld in artikel 4a van de Wegenverkeerswet 1994, gedane kennisgeving van schorsing van de verzekering wegens buitengebruikstelling van het motorrijtuig. De in de vorige zin bedoelde opheffing van de verzekeringsplicht eindigt, zodra de verzekeraar overeenkomstig artikel 13 aan de Dienst Wegverkeer kennis heeft gegeven van de beëindiging van de schorsing, zodra het motorrijtuig zich op een weg bevindt of zodra het deelneemt aan het verkeer op een terrein. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen omtrent het in dit lid bepaalde nadere regels en voorwaarden worden gesteld. De in dit lid bedoelde opheffing

van de verzekeringsplicht vindt slechts plaats, indien de geldigheid van het voor het desbetreffende motorrijtuig afgegeven kentekenbewijs is geschorst overeenkomstig artikel 67 van de Wegenverkeerswet 1994."

Artikel 30, eerste en tweede lid:

"1. Hij, die als bezitter, dan wel als degene aan wie het kenteken is opgegeven, dan wel als houder in de zin van artikel 2, tweede lid, een motorrijtuig op een weg doet rijden of

laat staan of toelaat dat daarmee op een weg wordt gereden of gestaan, of buiten

een weg met een motorrijtuig deelneemt of toelaat dat daarmee wordt deelgenomen aan het verkeer op een terrein zonder dat hij voor dat motorrijtuig een verzekering overeenkomstig deze wet heeft gesloten en in stand gehouden, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

2. De in het vorige lid genoemde personen worden met gelijke straf gestraft, indien zij voor een motorrijtuig waarvoor een kentekenbewijs is afgegeven niet een verzekering overeenkomstig deze wet hebben gesloten en in stand gehouden."